

Norrköping 2022-02-14

i.remissvar@regeringskansliet.se

kopia till:

i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

anita.wetterlof-ajaxon@regeringskansliet.se

Dokumentnummer: D-2022-277078

Ärendenummer: Å-2021-015748

Ert diarienummer: 12021/02884

Handläggare: Wahlin Tideklev, Marie
marie.wahlin.tideklev@lfv.se

Sekretess: Offentlig information

Remissvar avseende Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

LFV har av Infrastrukturdepartementet beretts tillfälle att svara på remissen avseende Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033. LFV har tidigare erbjudits möjlighet att påverka innehållet till planen genom att kommentera utkastet under beredningsfasen hos Trafikverket. LFV skickade då ett antal kommentarer och förslag på skrivningar som, om dessa togs in i rapporten, skulle omhänderta luftfartens behov och förutsättningar.

Nedan kommenteras ett antal områden i det remitterade förslaget som avser LFVs kommentarer till Trafikverket som inte omhändertogs under beredningsfasen och som LFV återigen vill lyfta fram. Dessa har för enkelhetens skull integrerats i texten som anges i såväl förslaget som underlagsrapporten.

Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Kapitel 5.1.2

Den sista meningen säger följande: "Området motiveras i synnerhet av kostnadsökningarna inom såväl nybyggnad som underhåll av infrastruktur under de senaste åren, och är nytt jämfört med gällande plan." Här föreslår LFV följande skrivning: "Området motiveras i synnerhet av kostnadsökningarna inom såväl nybyggnad som underhåll av infrastruktur under de senaste åren, **men även relaterat till Europeiska krav på kostnadseffektivisering inom luftfartssektorn**, och är nytt jämfört med gällande plan."

Kapitel 5.1.3

Direkt efter meningen "Området motiveras särskilt av att driftkostnader för kollektivtrafiken har ökat märkbart under de senaste decennierna, att järnväg och sjöfart har en outnyttjad potential i godstransportsystemet, att mötes-, rese- och inköpsbeteenden förändras och att ökad användning av obemannade luftfarkoster skapar både utmaningar och möjligheter" föreslår LFV följande skrivning: "För att underlätta resande i hela landet behöver kostnaden för att driva små flygplatser minskas, vilket skapar behov av forskning och innovation inom områden som fjärrstyrning och anpassning av tjänster. "

Kapitel 5.1.4

Direkt efter meningen "Det krävs forskning om olika myndigheters och andra samhällsaktörers roller i ekosystemet i förhållande till privata aktörer, den organisatoriska utvecklingen och människans roll i framtidens digitaliserade transportsystem" föreslår LFV följande skrivning: "Forskning behövs även kring hur digitalisering och automation, inklusive AI, kan effektivisera och förbättra tjänsterna inom transportområdet."

Kapitel 5.2

I meningen "Forsknings- och innovationsprojekt varierar i karaktär och leder till olika nyttor, exempelvis underlag till policydokument, standarder, rutin- och processbeskrivningar, vidareutveckling av modeller och verktyg som används i infrastrukturhållningen, eller en allmän kunskapshöjning" föreslår LFV följande skrivning: "Forsknings- och innovationsprojekt varierar i karaktär och leder till olika nyttor, exempelvis underlag till policydokument, standarder, rutin- och processbeskrivningar, vidareutveckling och validering av modeller, koncept och verktyg, inklusive text automation och AI som stöd till människan och produktiviteten, som används i infrastrukturhållningen, eller en allmän kunskapshöjning."

Forskning och innovation, underlagsrapport till "Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022 – 2033"

Som nämndes inledningsvis i detta remissvar har LFV tidigare kommenterat utkastet till den nationella planen för transportinfrastrukturen 2022-2033. De synpunkter som LFV då lämnade och som inte omhändertagits i förslaget till den nationella planen vill LFV härmed återigen lyfta fram så att dessa även tas med i förslaget till den nationella planen.

Kapitel 2.2

Direkt efter meningen "Det handlar bland annat om att ta tillvara digitaliseringens möjligheter, säkerställa kompetensen hos både beställare och utförare av underhåll, samt förstärka överhörningen mellan FOI och verksamhetsutveckling" föreslog LFV följande skrivning:

"För att möta utvecklingen inom luftfarten och framtidens krav i fråga om flygsäkerhet, effektivitet och miljö, liksom robusthet samt för att flyget på bästa sätt ska kunna bidra till att uppnå de transportpolitiska målen behövs forskning och utveckling relaterat till bland annat informationstjänster. Samtliga aktörers tillgång till information före och under flygning är central. Informationstjänsterna – genom teknik, personal, metoder – och själva luftrummet behövs för att luftfart ska kunna bedrivas säkert, effektivt och miljöanpassat. Flygtrafiktjänsten behöver anpassas till ökad flexibilitet, skalbarhet och robusthet för att möta kommande förändringar och inte hindra utveckling. För att åstadkomma förändring behövs en ökad digitalisering av tjänsteproduktion och tjänsteleveranser. Flygtrafiktjänsten utgör en gemensam resurs för samtliga intressenter i luftrummet. En god integration av tjänster skapar samhällsfördelar då luftrummet totalt sett hålls så tillgängligt som möjligt utan att olika brukargrupper blockerar varandra, exempelvis drönare mot bemannad luftfart eller militär mot civil luftfart."

Kapitel 2.4

Direkt efter meningen "Deltagandet skapar stora möjligheter till uppväxling av satsade nationella medel och bidrar därmed till att förstärka de svenska forsknings- och demonstrationsresurserna." foreslog LFV följande tillägg:

" Ett aktivt svenskt deltagande i SESAR 3 är ett viktigt steg för att ta det infrastrukturella nivålyft som luftfarten har behov av. "

Kapitel 3.1

Direkt efter meningen "Forskning kommer därmed att behöva innehålla betydande delar elektrifiering för att nå ett fossilfritt transportsystem " foreslog LFV följande tillägg:

"Elektrifiering inom luftfarten genom obemannade eller i framtiden bemannade farkoster väntas ställa nya krav på infrastrukturen och dess tjänster, vilket medför behov av forskning och innovation. Flygets utsläpp av växthusgaser behöver minska för att Sverige ska klara det långsiktiga klimatmålet. Eurocontrol pekar ut fyra viktiga arbetsområden för att påverka resultatet i positiv riktning: Teknikutveckling; Alternativa hållbara bränslen; Effektivare luftrum och flygtrafiktjänst; Marknadsbaserade åtgärder. "

Kapitel 3.2

Direkt efter meningen " Forskning och innovation kring både tekniska utmaningar och tillskapandet av nya affärsupplägg, inte minst i skenet av digitaliseringens potential för ökad produktivitet och effektivitet behövs." foreslog LFV följande tillägg:

"Även inom luftfartssektorn finns stora behov av att öka effektiviteten både för att t.ex. kunna hantera variationer av trafikutvecklingen men även de Europeiska krav som finns på kostnadseffektivisering inom luftfartssektorn. Detta medför behov av forskning och innovation för att möjliggöra ökad produktivitet, effektivitet och skalbarhet."

Kapitel 4.1

Direkt efter meningen " För att stimulera till en hållbar omställning bedömer Trafikverket att det är angeläget att satsa på forskning inom områden som broteknik, geoteknik, materialteknik samt väg- och järnvägsbyggnation och -underhåll" foreslog LFV följande tillägg:

"Även områden relaterade till elektrifiering eller användande av nya typer av bränslen för flyg samt automation/AI-stöd för effektivisering av trafikledning är viktiga."

Kapitel 5

I underlagsrapporten angavs att "Transportmyndigheter föreslås få i uppdrag att utreda hur forsknings- och innovationsmedel kan kombineras med andra typer av anslag för att öka innovationstakten" men denna punkt finns inte med i förslaget. Detta uppdrag torde dock vara relevant varför LFV föreslår att denna punkt även finns med i förslaget.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Ann Persson Grivas efter föredragning av juristen Marie Wahlin Tideklev. I den slutliga handläggningen har även Gunnar Olsson, Harald Malén och Pierre Ankartun deltagit.

Ann Persson Grivas

Marie Wahlin Tideklev
Föredragande